

Instellingsbesluit EPAn

Besluit van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van 14 maart 2005, nr. VI/CM20050113779, tot instelling van een Eenheid Planning en Advies nucleair

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Handelend in overeenstemming met de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, van Verkeer en Waterstaat, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Defensie;

Besluit:

Artikel 1

1. In dit besluit wordt onder ongeval verstaan: gebeurtenis
a. als gevolg waarvan straling vrijkomt of dreigt vrij te komen die tot een verhoogd risico leidt of kan leiden voor mens of milieu, of
b. die ter voorkoming of vermindering van een verhoogd stralingsrisico voor mens of milieu een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines vergt, of
c. (sluit anders niet aan bij 'gebeurtenis') anderszins die een dringend optreden vereist om mensen, milieu en economie tegen blootstelling aan straling te beschermen.
2. In dit besluit wordt onder een Eenheid Planning en Advies Nucleair (EPAn) verstaan een organisatorische eenheid als bedoeld in artikel 2.
3. In dit besluit wordt onder een Front Office EPAn verstaan een onderdeel van de EPAn die het ambtelijk beleidsteam of het bestuursorgaan dat bevoegd is met betrekking tot het ongeval besluiten te nemen omtrent de te treffen maatregelen, gevraagd en ongevraagd adviseert inzake maatregelen die noodzakelijk zijn om een (dreigend) ongeval en de gevolgen daarvan te beheersen.
4. In dit besluit wordt onder een Back Office verstaan een onderdeel van de EPAn dat aan de Front Office gevraagd en ongevraagd informatie geeft waardoor het Front Office haar taak kan uitvoeren.
5. In dit besluit wordt onder een Steuncentrum verstaan een onderdeel van de EPAn die aan het Back Office gegevens levert waardoor de Back Office in staat is haar taak ten behoeve van het Front Office uit te voeren.

Artikel 2

1. Er is een Eenheid Planning en Advies nucleair (EPAn).
2. De EPAn heeft tot taak om bij een ongeval of bij dreiging van een ongeval bestuursorganen op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over:
a. haalbare maatregelen die moeten worden getroffen ter bescherming van mensen, milieu en economie; en
b. de actuele en de te verwachten situatie ten aanzien van het verloop van het ongeval;
c. het vergaren van extra informatie of het uitvoeren van aanvullende metingen die naast bestaande metingen noodzakelijk zijn met het oog op de bewaking van de volksgezondheid, het milieu of de economie en de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid, de plaatsen en de frequentie van deze metingen en informatie;
d. adequate voorlichting aan andere bestuursorganen of bevolking;
e. al hetgeen overigens wenselijk is met het oog op de bescherming van mensen, milieu en economie.
3. De adviezen kunnen ook betrekking hebben op nazorg.
4. De EPAn geeft uitvoering aan hetgeen in internationale verdragen omtrent het verschaffen van gegevens met betrekking tot een ongeval is bepaald.

Artikel 3

De EPAn bestaat uit:

1. de Front Office, die is gehuisvest bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.
2. de Back Office Radiologische Informatie, die is ondergebracht bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
3. de Back Office Geneeskundige Informatie, die is ondergebracht bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
4. de Back Office Bestuurlijke en Operationele Informatie, die is ondergebracht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
5. De Back Offices kunnen zich laten ondersteunen door organisaties die uit hoofde van hun taak informatie beschikbaar hebben die noodzakelijk is voor de Back Offices. Deze organisaties worden aangeduid met Steuncentra.

Artikel 4

1. De Front Office bestaat tenminste uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en een secretaris. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de secretaris van de EPAn worden op voordracht van de inspecteur-generaal

VROM door de secretaris-generaal van het Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aangewezen.

2. Afhankelijk van de aard van het ongeval en de fase waarin het zich bevindt, bepaalt de voorzitter de omvang en samenstelling van de Front Office en kan de voorzitter een beroep doen op:
a. een vertegenwoordiger van elke Back Office;
b. andere deskundigen;
c. de coördinator van het Departementaal Coördinatiecentrum van het Ministerie van VROM;
d. deskundigen van de Directie Communicatie van het Ministerie van VROM.
3. De in het tweede lid, onder c, genoemde persoon maakt geen deel uit van de Front Office.
4. In geval de voorzitter van de EPAn de Back Offices activeert, ressorteren deze functioneel onder de voorzitter van de EPAn. De Back Offices blijven altijd zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde informatie.
5. In geval de voorzitter van een Back Office een steuncentrum activeert, ressorteert dit steuncentrum functioneel onder de voorzitter van de Back Office. Het steuncentrum blijft altijd zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geleverde informatie.

Artikel 5

1. De Back Office Radiologische Informatie bestaat ten minste uit de voorzitter, daartoe aangewezen door de directeur-generaal van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
2. Afhankelijk van de aard van het ongeval en de fase waarin het zich bevindt, kan de voorzitter een beroep doen op deskundigen van:
a. het steuncentrum V&W/KNMI, daartoe aangewezen door de directeur van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut;
b. het steuncentrum LNV/RIKILT, daartoe aangewezen door de directeur van het Rijkskwaliteitsinstituut voor land- en tuinbouwproducten;
c. het steuncentrum V&W/RIZA, daartoe aangewezen door de hoofdingenieur-directeur van het rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling;
d. het steuncentrum VROM/KFD, daartoe aangewezen door de directeur van de Kernfysische Dienst;
e. het Ministerie van Defensie, daartoe aangewezen door de secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie;

f. het steuncentrum LNV/VWA/KvW, daartoe aangewezen door de directeur-generaal van de VWA;
g. van het Ministerie van VROM op gebied van drinkwaterbedrijven, daartoe aangewezen door de inspecteur-generaal VROM.

Artikel 6

1. De Back Office Geneeskundige Informatie bestaat tenminste uit de voorzitter, daartoe aangewezen door de secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. Afhankelijk van de aard van het ongeval en de fase waarin het zich bevindt, kan de voorzitter een beroep doen op deskundigen van:
a. het RIVM/NVIC, daartoe aangewezen door de directeur-generaal van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu;
b. het RIVM/CGOR, daartoe aangewezen door de directeur-generaal van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu;
c. het LNV/VWA/KvW, daartoe aangewezen door de directeur-generaal van de Voedsel en Waren Autoriteit.

Artikel 7

1. De Back Office Bestuurlijke en Operationele Informatie bestaat tenminste uit een voorzitter, daartoe aangewezen door de directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
2. Afhankelijk van de aard van het ongeval en de fase waarin het zich bevindt, kan de voorzitter een beroep doen op deskundigen van:
a. het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC), daartoe aangewezen door de directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
b. deskundigen van de directie Crisisbeheersing, daartoe aangewezen door de directeur-generaal Veiligheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 8

1. De voorzitter van het Front Office activeert en deactiveert het EPAn wanneer hij zulks nodig oordeelt en rapporteert hierover aan het bestuursorgaan dat bevoegd is met betrekking tot het ongeval besluiten te nemen omtrent de te treffen maatregelen.
2. Het ter kennis brengen van adviezen aan bestuursorganen geschiedt door de voorzitter van het Front Office.
3. De Front Office, Back Offices en Steuncentra kunnen zich doen bijstaan door deskundigen en organisaties die geen deel uitmaken van het EPAn.

Artikel 9

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het is geplaatst.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 14 maart 2005.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, S.M. Dekker.

Toelichting

Het doel van dit besluit is het formeel instellen van een Eenheid Planning en Advies nucleair die de Nederlandse crisisbeheersingsorganisatie voor nucleaire ongevallen ondersteunt bij het bestrijden van (dreigende) ongevallen in Nederland of de effecten op Nederland van buitenlandse (dreigende) ongevallen.

De minister van VROM is uit hoofde van de Kernenergiewet 1963 (versie 01-01-2003) coördinerend minister voor de bestrijding van deze ongevallen. De minister van VROM ziet toe op de voorbereiding en is verantwoordelijk voor het instandhouden van de rijksvoorzieningen en dient daartoe nadere maatregelen te nemen. Vanuit deze verantwoordelijkheid neemt de minister dit besluit.

In dit besluit wordt geregeld dat de crisisbeheersingsorganisatie voor (dreigende) kernongevallen aansluit bij hetgeen bepaald is in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing (NHC).

In dit besluit wordt de term ongeval gebruikt. Het gaat daarbij om een gebeurtenis waarbij straling vrij komt of dreigt te komen. In het dagelijks gebruik wordt gesproken over stralingsongevallen, kernongevallen en andere gebeurtenissen waarbij radioactiviteit een rol speelt.

De resultaten van het project revitalisatie Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding (rapport 2e fase RNPk, aangeboden aan de Tweede Kamer op 28 oktober 2002) laten zien dat een aantal veranderingen in de organisatie van de bestrijding van kernongevallen noodzakelijk is. Een van de aspecten die worden benadrukt is de aansluiting bij de reguliere organisatie van de rampenbestrijding in Nederland. Dit in plaats van het separaat organiseren van de noodzakelijke voorzieningen voor de bestrijding van kernongevallen zoals tot nu toe gebruikelijk. Zo is, in lijn met het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming, de Eenheid Planning en Advies nucleair (EPAn) uitgewerkt. Deze EPAn is een structuur om de in Nederland beschikbare kennis op het gebied van kernongevallenbestrijding te bundelen. Zo kan het bevoegde gezag (op lokaal en rijksniveau) met advies worden

ondersteund als het moet besluiten tot het nemen van maatregelen om (de gevolgen van) een ongeval te bestrijden.

De Eenheid Planning en Advies nucleair is opgebouwd uit een Front Office en Back Offices. De Back Offices maken gebruik van steuncentra (rijksdiensten, instituten, Gemeentelijke diensten, Provinciale diensten en de Operationele Hulpverlening). Deze organisaties leveren gegevens (o.a. op basis van metingen en monsters) en informatie aan op basis waarvan het bevoegde gezag wordt geadviseerd met betrekking tot de te nemen maatregelen. Dit advies zal ook altijd een beschrijving bevatten van het ongeval en prognoses ten aanzien van de manier waarop het ongeval zich zal ontwikkelen.

De EPAn Front office maakt gebruik van de technische en organisatorische infrastructuur van VROM. Eén van de aspecten daarbij is het alarmeren en activeren van de crisisorganisatie. Het alarmeren betekent dat betrokken personen worden geïnformeerd. Hier wordt ook de term notificeren voor gebruikt. Het activeren betekent dat daadwerkelijk het betrokken onderdeel bijeenkomt en een advies moet leveren aan het bestuursorgaan. Het deactiveren betekent dat de EPAn als zodanig haar activiteiten in het kader van de crisisbeheersing beëindigt.

De verschillende onderdelen van de EPAn hebben ieder een eigen taak.

Voorzitter EPAn Front Office

De belangrijkste taak van de Voorzitter EPAn is zorgen dat het bevoegde beleidsteam tijdig en volledig wordt geïnformeerd en geadviseerd zodanig dat zij hun taak goed kunnen uitvoeren. De voorzitter van het Front Office activeert en deactiveert het EPAn wanneer hij zulks nodig oordeelt. Het ter kennis brengen van adviezen aan het beleids-team geschiedt door de voorzitter van het Front Office.

Front Office EPAn

De belangrijkste taak van de Front Office is het opstellen, samenstellen van een integraal advies waar het bevoegde beleidsteam gebruik van kan maken bij het nemen van besluiten in het kader van crisisbeheersing. Het gaat daarbij met name om het integrale, multidisciplinaire en haalbare karakter.

Back Office EPAn

De belangrijkste taak van de Back Offices EPAn is het tijdig leveren van de informatie aan de Front Office, inclusief al het noodzakelijk commentaar, zodat de Front Office haar rol kan uitvoeren.

Steuncentra

De belangrijkste taak van de Steuncentra is het tijdig leveren van de gegevens aan het Back Office zodat het Back Offi-

ce in staat is haar rol richting de Front Office en uiteindelijk richting het bestuursorgaan waar te maken.

In het besluit wordt gesproken over een bestuursorgaan. Dit is het beleids-team dat ingesteld is. Dit kan zijn het bevoegd gezag en/of het ambtelijk beleidsteam dat in het kader van de crisisbeheersing operationeel is. Dit kan zowel een departementaal als interdepartementaal beleidsteam zijn.

Met het instellen van de EPAN zal de huidige adviesorganisatie (Beoordelings-team en Technische Informatiegroep) worden opgeheven.

De resultaten van het project revitalisatie NPK en de instelling van de EPAN leiden niet tot een aanpassing van de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden zoals vastgelegd in de Kernenergiewet, het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding en het Besluit Stralingsbescherming. Concreet betekent dit het volgende:

- de minister van VROM is coördinerend minister voor de bestrijding van kernongevallen. Hij ziet toe op de voorbereiding en is verantwoordelijk voor het instandhouden van de rijksvoorzieningen;
- de minister van VROM neemt hij bij de bestrijding van een ongeval met een categorie A-object de coördinatie van de bestrijding voor zijn rekening;

- voor de coördinatie van de bestrijding van een ongeval met een categorie B-object is de burgemeester van de gemeente waar het ongeval zich voordoet verantwoordelijk. Hierbij bestaat de mogelijkheid een ongeval met een categorie B-object te bestrijden als een categorie A-object als de lokale belangen worden overschreden (met andere woorden: de minister kan de coördinatie van de bestrijding naar zich toe halen als de situatie daartoe aanleiding geeft);
- de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de maatregelen is de verantwoordelijkheid van de betreffende burgemeester. Als het gebied waarin maatregelen moeten worden genomen het grondgebied van meerdere gemeenten bestrijkt kan de Commissaris van de Koningin hierin een coördinerende rol vervullen;
- het ministerie van VROM is aangewezen als internationaal contactpunt;
- alle ongevallen met straling en/of radioactieve stoffen worden aan het Meldpunt VROM gemeld (dit is ook vastgelegd in de vergunningen).

De coördinatie van de bestrijding van kernongevallen wordt snel naar nationaal niveau getild vanwege de te verwachte grote publieke ongerustheid. De voorlichting naar pers en bevolking is een van de speerpunten van de bestrijding van kernongevallen en zal vaak vanuit het Nationaal Voorlichtingscentrum worden uitgevoerd.

Om de EPAN goed te laten functioneren in tijden van (dreigende) crisis zijn de volgende maatregelen getroffen:

- de onderdelen van de EPAN dragen zorg voor een werkend systeem van afspraken, procedures en instructies die borgen dat de EPAN-organisatie aantoonbaar is voorbereid op een crisissituatie;
- door middel van oefeningen wordt de effectiviteit van deze afspraken getoetst;
- iedere organisatie zorgt voor de noodzakelijke opleiding en training van de functionarissen;
- de werkafspraken moeten er toe leiden dat de EPAN continu paraat is, dat wil zeggen 24 uur per dag, 7 dagen per week;
- de Front Office van EPAN organisatie wordt beheerd en ondersteund door de afdeling Crisismanagement van het ministerie van VROM;
- de Back Offices worden beheerd en ondersteund door het betreffende departement;
- Jaarlijks rapporteert het hoofd Crisismanagement aan de Minister van VROM c.q. diens ambtelijk vertegenwoordiger over de mate van voorbereiding van de EPAN organisatie inclusief haar onderdelen.

*De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
S.M. Dekker.*